

ישיבת רבנו יצחק אלחנן

An Affiliate of Yeshiva University

Rabbi Isaac Elchanan Theological Seminary

"Historical Dissection"

Halacha's Integration of Medical Sciences through the Ages

Dov Fink Fellow, Wexner Kollel Elyon

What areas of Halacha are impacted by Medicine?

What areas of Halacha are impacted by Medicine?

- Fasting on YK
- End of Life
- Fertility
- Hilchos Nida/Family Life
- Pandemics
- Alternative Medicines
- Circumcision/Metzitza B'peh
- Pikuach Nefesh on Shabbos
- Avoiding Danger
- Risk-Taking Treatments
- Dieting
- Bloodletting
- Bikkur Cholim

- Medical Decision Making
- Trusting Doctors
- Mental Health
- Resuscitation
- Defining Parenthood
- Anatomy
- Conjoined Twins
- Organ Donation
- Immunizations
- Patient Autonomy
- Etc. etc.

What areas of Halacha are impacted by Medicine?

- Fasting on YK
- End of Life
- Fertility
- Hilchos Nida/Family Life
- Pandemics
- Alternative Medicines
- Circumcision/Metzitza B'peh
- Pikuach Nefesh on Shabbos
- Avoiding Danger
- Risk-Taking Treatments
- Dieting
- Bloodletting
- Bikkur Cholim

- Medical Decision Making
- Trusting Doctors
- Mental Health
- Resuscitation
- Defining Parenthood
- Anatomy
- Conjoined Twins
- Organ Donation
- Immunizations
- Etc. etc.

Definition of Posek (per Wikipedia)

In Jewish law, a Posek is a legal scholar who determines the position of halakha, the Jewish religious laws derived from the written and Oral Torah in cases of Jewish law where previous authorities are inconclusive, or in those situations where no clear halakhic precedent exists.

Definition of Medical Doctor (per Wikipedia)

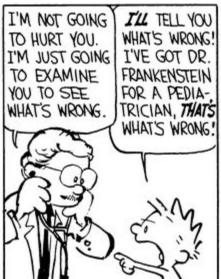
A physician, medical practitioner, medical doctor, or simply doctor, is a health professional who practices medicine, which is concerned with promoting, maintaining or restoring health through the study, diagnosis, prognosis and treatment of disease, injury, and other physical and mental impairments.

ME? I'M FINE! I JUST SIT AROUND TORTURE CHAMBERS IN MY UNDERWEAR FOR KICKS. LET'S SEE YOUR DEGREE, YOU QUACK!

Today's Discussion

- Reproductive Medicine
- 2) Fasting on YK
- Metzitza B'peh

1. The Halachic History of Reproductive Sciences

1. The Halachic History of Reproductive Sciences

<u>ויקרא פרשת תזריע פרק יב</u>

- ָ(א) וַיְדַבֵּר יְקֹוָק אֶל מֹשֶׁה דֵּאמֹר:
- ָב) דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר **אִשָּׁה כִּי תַזְרִיעַ** וְיָלְדָה זָכָר וְטָמְאָה שִׁבְעַת יָמִים כִּימֵי נִדַּת דְּוֹתָהּ תִּטְמָא:

<u>תלמוד בבלי מסכת נדה דף כה עמוד ב</u>

ואמר רב יצחק בר אמי: אשה מזרעת תחילה - יולדת זכר, איש מזריע תחלה - יולדת נקבה

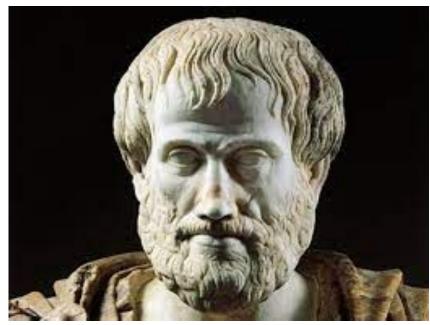

<u>תלמוד בבלי מסכת נדה דף לא עמוד א</u>

תנו רבנן: שלשה שותפין יש באדם, הקב"ה ואביו ואמו. אביו מזריע הלובן, שממנו עצמות וגידים וצפרנים, ומוח שבראשו, ולובן שבעין. אמו מזרעת אודם, שממנו עור ובשר ושערות, ושחור שבעין. והקב"ה נותן בו רוח ונשמה וקלסתר פנים, וראיית העין, ושמיעת האוזן, ודבור פה, והלוך רגלים, ובינה והשכל. וכיון שהגיע זמנו להפטר מן העולם - הקב"ה נוטל חלקו, וחלק אביו ואמו מניח לפניהם.

Medicine and Philosophy

Aristotle (384–322 BC)

Galen (

Galen (129 – c. AD 216)

History of Anatomy

Rembrandt's painting The Anatomy Lesson of Professor Nicolases Tulp, in 1632.

Anatomical Theatre of Padua

Andreas Vesalius (1514 – 1564)

History of Embryology

- Galen/Hippocrates male and female seed
- Aristotle only male seed
- William Harvey (1578-1657) living things come from eggs
- Reinier de Graaf 1672 described egg follicle
- Karl Ernst von Baer publishes his description of the mammalian ovum in 1827

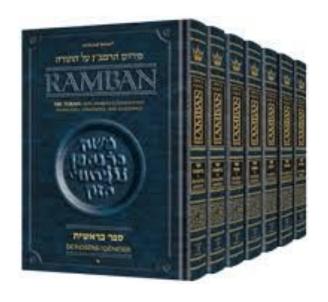
Ramban's Conception of Conception (per Doctors)

רמב"ן ויקרא פרשת תזריע פרק יב

(ב) ...ובמשמעותו אמרו (שם לא א) אשה כי תזריע, אשה מזרעת תחילה יולדת זכר. ואין כוונתם שיעשה הולד מזרע האשה, כי האשה אע"פ שיש לה ביצים כביצי זכר, או שלא יעשה בהן זרע כלל, או שאין הזרע ההוא נקפא ולא עושה דבר בעובר, אבל אמרם "מזרעת", על דם הרחם שיתאסף בשעת גמר ביאה באם ומתאחז בזרע הזכר, כי לדעתם הולד נוצר מדם הנקבה ומלובן האיש, ולשניהם יקראו זרע. וכך אמרו (שם) שלשה שותפין יש בו באדם, איש מזריע בו לובן שממנו גידים ועצמות ולובן שבעין, אשה מזרעת אודם שממנו עור ובשר ודם ושער ושחור שבעין. וגם דעת הרופאים ביצירה כך היא:

Ramban on Conception (per Philosophers)

<u>רמב"ן ויקרא פרשת תזריע פרק יב</u>

(ב) ...ועל דעת פילוסופי היונים, כל גוף העובר מדם האשה, אין בו לאיש אלא הכח הידוע בלשונם היולי שהוא נותן צורה בחומר, כי אין בין ביצת התרנגולת הבאה מן הזכר לנולדת מן המתפלשת בעפר שום הפרש, וזו תגדל אפרוח וזו לא תזרע ולא תצמיח, בהמנע ממנה החום היסודי שהוא לה היולי, ואם כן יהיה מלת תזריע כמו זרועיה תצמיח (ישעיה סא יא), וכן אמר אונקלוס ארי תעדי:

Ibn Ezra (~1089-1164) - "The Mother Earth Model"

<u>אבן עזרא ויקרא פרשת תזריע פרק יב</u>

(ב) אשה כי תזריע אחר שהשלים תורת הטהור והטמא בנאכלין הזכיר טמא אדם, והחל מן האשה היולדת, כי הלידה היא תחלה. ורבים אמרו שהאשה מזרעת תחלה יולדת זכר, על כן וילדה זכר, ועל כן דעת חכמי יון שהזרע לאשה, וזרע הזכר מקפיא, וכל הבן מדם האשה. והנה פי' תזריע - תתן זרע, כי היא כמו הארץ.

R' Bechayeh (1255-1340)

רבינו בחיי ויקרא פרשת תזריע פרק יב

וע"ד הפשט: פירושה תמסור הזרע, כי הוא פקדון אצלה מן הזכר כזרע השדה שהוא פקדון בגוף השדה ויצא בעתו

The Rambam's Conception of Conception

רמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק ה הלכה ג

משל משלו חכמים באשה הרחם שנוצר בו הולד הוא הנקרא מקור, והוא שדם נדה וזבה יוצא ממנו וקוראין אותו חדר לפי שהוא לפני ולפנים, וצואר הרחם כולו והוא המקום הארוך שמתקבץ ראשו בשעת העיבור כדי שלא יפול הולד ונפתח הרבה בשעת לידה קוראין אותו פרוזדור כלומר שהוא בית שער לרחם.

b. 1138, Córdoba, Spain, d. 1204, Fustat, Egypt

The Rambam's Conception of Conception (cont.)

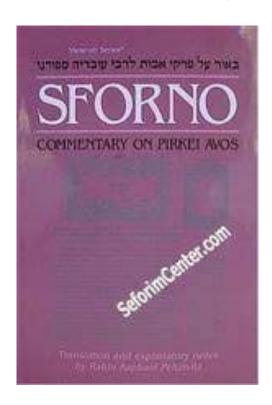

רמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק ה הלכה ד

ובשעת גמר ביאה האבר נכנס בפרוזדור ואינו מגיע עד ראשו שמבפנים אלא רחוק ממנו מעט לפי האצבעות, <u>ולמעלה מן החדר ומן הפרוזדור בין חדר לפרוזדור הוא המקום שיש בו שתי ביצים של אשה,</u> והשבילים שבהן מתבשלת שכבת זרע שלה מקום זה הוא הנקרא עליה, וכמו נקב פתוח מן העליה לגג הפרוזדור ונקב זה קוראין אותו לול, והאבר נכנס לפנים מן הלול בשעת גמר ביאה.

b. 1138, Córdoba, Spain, d. 1204, Fustat, Egypt

The Seforno (b.Cesena ~1475, d.Bologna 1550)

<u>ספורנו ויקרא פרשת תזריע פרק יב</u>

(ב) אשה כי תזריע וילדה זכר. כבר אמרו אשה מזרעת תחלה יולדת זכר (נדה לא א) וזה כי אמנם זרע האשה והוא הלחות הנפלט ממנה לפעמים בעת החבור לא יכנס ביצירת הזכר כלל, אבל דמה יתפעל ויקפא בזרע האיש, וכאשר יכנס מזרעה הלחותיי בדמה הנקפא יהיה בו ללחות מותריי ויהיה הולד נקבה:

Torah Temima - R' Baruch Halevi Epstein (1860-1941)

תורה תמימה הערות ויקרא פרק יב

ה) נראה פשוט דעיקר הענין היה ידוע להם שכן הוא ע"פ הטבע, משום דהכל הולך אחר הכח האחרון, ולכן אם האיש מזריע תחלה נגמר כחו מקודם, והיצירה הולכת אחר כח האחרון שהוא זרע שלה ולכן יולדת נקבה, וכן להיפך, ורק ע"ד רמז וסימן סמכו על לשון פסוק זה.

Tobias Cohn (1652-1729)

שאין לאשה זרע. אמנם רופאים האחרונים מכעלי הדתיות והמודים בתורתנו הקדושה הכו על קדקדו והכיאו ראיות אהרות הסוחרות ראיותיו כוביות וקצתן אזכירם. הראיה ראשונה שצ"א להכחיש הוית הזרע כנשים כי לא לחנם נבראו בה בצים וגידים ועורקים ושבילים נושאי הזרע כמו באנשים. הב' שניכר וגראה מריר לכן היורד והנמצא ככלי זרעה. הני והיא העולה על כולנה שניכר ממקרים אשר יקרו לה כמו באיש והם שאחר נמר המשגל יקרה לה חולשה הלב וינונות ועיפות וכהות העינים ותמהון לבב ונפילת התאוה של תשמיש וכל אלה המקרים יתנו עדיהן על הוית הזרע באשה. ועדיין הבן שואל איזה הוא הדרך ומקום יצירת הזרע. נשיב כפי הנסיון יש כמה דרכים. קצתו מבצי ארישט"ו הכופר בתורת משה הביא כמה ראיות האשה עובר דרך קרני הבצים (והוא השומן החופה את הכצים) וקרני הכצים דוהים אותו לתוך רחמה

<u>ספר מעשה טוביה - עמוד קי"ח</u>

כ כ שתי הכליות ומחבריו לעורק קאב"ה: ם עורק הגדול:

ננ עורקים שבצדדי הסימפון:

אמנם אם נדבר בכמות הרחם דע שאורך הרחם במדה כינונית הוא שמונה אצבעות אכל כרחבו אין שיעור כי רחם הבתולה יותר צר מן רחם הבעולה ומה גם כל עוד שתרבה בתשמיש יתרהב יותר הרהם. ויש אומרים שתלוי כחשק האשה ולפי שהרחם עצכיי יהיה ארוך או יתקבין יותר כפי הגצרך:

ועתה באתי להשכילך כינה מצד הידיעה ההכרחית כי בענין מהות הזרע יש ויכוח גדול בין הרופאים עד כי לריב יכנסו זה אמר בכה וזה אמר בכה:

כזביות על דם הנדה במקום הזרע וזולתו

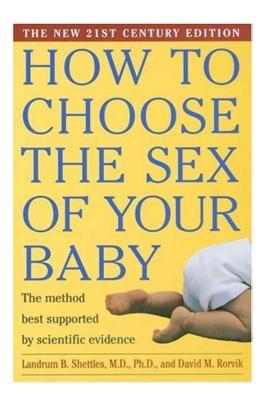
Tobias Cohn (1652-1729)

<u>ספר מעשה טוביה - עמוד קי"ח ע"ב</u>

אמר המחבר כמעם אין צורך בראיות על הוית הזרע כמו שהביא הרופא הגדול הארביאו"ם בעל הנתוח ששחם כמה בעלי חיים קודם שנוקקו ואחר שהיו זקוקים למען רבות מופתיו. אמנם נם אני אביא ראיה אחרת אחר שמוסכם אצל הרופאים שאינה מתעברת כשאין לד תאוה דונמת השכור. נדול הרופאים מן האחרונים סובר שתועלת הבצים שבנשים הוא להולרת הבצים הקשנים כבצי הדגים אשר מצאו האחרונים ע"י הכלים והשפופרת מיקרושקופ"ו ויהיה מנהגם כמנהג הבצים שכעופות עם היות שאינם דומים להם בצורה עם כל זה כלי ספק יהיה זרע האשה. ואם נאמר בכלים ובמהותם נשיב שכלי הרחם הם עורקים נידים ורידים וכלים לימפאמיק"ה ובצים ושכילים:

Dr. Landrum B. Shettles (1909-2003)

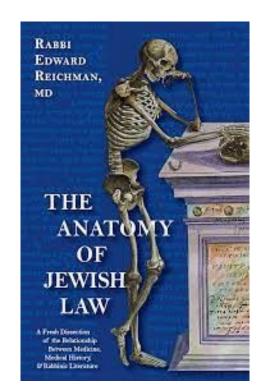

L.B. Shettles, "Nuclear Morphology of Human Spermatozoa," *Nature* 186 (1960): 648-49

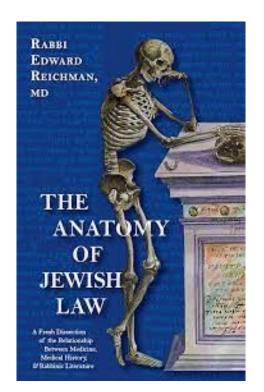
"The Anatomy of Jewish Law" (pages 67-68)

The modern era is no exception. In light of advances in the understanding of reproductive physiology in the modern era, this passage has been reinterpreted. **Dr. L.**B. Shettles observed that the Y chromosome travels faster than the X chromosome, so that if a woman ovulates prior to marital relations, there is a greater likelihood that the Y chromosome will reach the egg first, resulting in a male child.

"The Anatomy of Jewish Law" (pages 67-68)

...This observation led to the reinterpretation of the talmudic passage. The word mazra'at could refer to ovulation, the emission of the female seed, analogous to the emission of the male seed. Thus, if a woman emits seed first (ie, or. lates), she will beget a male child. This reinterpretation of the rabbinic passage was known even to Shettles himself and is found repeatedly in works of Jewish medical ethics.

2. Fasting on Yom Kippur

<u>שולחן ערוך אורח חיים הלכות יום הכיפורים סימן תריח</u>

דין חולה ביה"כ, ובו י' סעיפים.

סעיף א

חולה שצריך לאכול, אם יש שם רופא בקי אפילו הוא עובד כוכבים שאומר: אם לא יאכילו אותו אפשר שיכבד עליו החולי ויסתכן, מאכילין אותו על פיו, ואין צריך לומר שמא ימות. אפילו אם החולה אומר: צריך אני, אפילו מאה רופאים אומרים: אינו צריך, שומעים לרופא; ואם החולה אומר: צריך אני, אפילו מאה רופאים אומרים: אינו צריך, שומעים לחולה.

<u>משנה ברורה סימן תריח</u>

(ה) ...כתבו הפוסקים אם החולה רוצה להחמיר אחר שצריך לכך עליו נאמר אך את דמכם לנפשותיכם אדרוש. עוד כתבו דבמקום שמאכילין אותו אין צריך כפרה ע"ז דאונס רחמנא פטריה כ"ש שלא היה רק כחצי שיעור וכפרה לא נאמר רק על השוגג:

<u>שולחן ערוך אורח חיים הלכות יום הכיפורים סימן תריז</u>

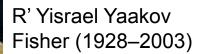
דין עוברה ומניקה ויולדת ביה"כ, ובו ד' סעיפים.

סעיף א - עוברות ומיניקות מתענות ומשלימות ביום הכיפורים.

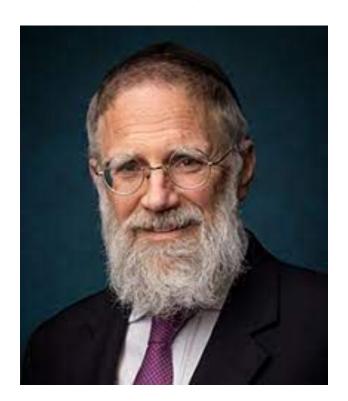
הערות מאת הרב ישראל יעקב פישר נדפס בתחילת ספר פני ברוך ביקור חולים כהלכתו

יב) מש"כ שם בסעיף י"ג דאשה שהפילה כבר פעמים מחמת התענית יכולה להקל באכילת פחות מכשיעור ביוה"כ, ע"כ, כיום הזה שנחלשו הדורות, ועשרות רבות של נשים מפילות ע"י התענית, צריכין כל הנשים המעוברות עד החודש התשיעי לאכול ביוהכ"פ פחות מכשיעור.

פני ברוך - ביקור חולים כהלכתו / גולדברג, ברוך / עמוד 9 הודפס מאתר אוצר החכמה

R' Yaakov Neuberger's Response

R' Dr. Yosef Cohen - Presentation to RIETS Students: "What Every Rabbi Should Know about Medical Research"

Knowing What to Ask

Example: Ask physician if pregnant woman fasts will there be NO danger?

- Impossible to answer: there may always be some danger
- Be wary of physicians that speak in absolutes
  - Useful to ask the physician if they ever are comfortable with women fasting
- In medicine will only provide specific data if research confirms it; in halacha may only need to know that there is most likely no issues
- Learning appropriate terminology will help you ask questions more accurately and receive better answers
  - Ex. "happy cells" (the difference in how you answer someone who uses appropriate halachic terminology verse someone who clearly doesn't)

3. Metzitza B'peh

תלמוד בבלי מסכת שבת דף קלג עמוד א

משנה. עושין כל צרכי מילה [בשבת]; מוהלין ופורעין ומוצצין, ונותנין עליה איספלנית וכמון.

<u>רש"י מסכת שבת דף קלג עמוד א</u>

ומוצצין - את הדם, ואף על גב דהיא עשיית חבורה, שאין הדם ניתק מחיבורו אלא על ידי המציצה.

<u>תלמוד בבלי מסכת שבת דף קלג עמוד ב</u>

מוצצין וכו'. אמר רב פפא: האי אומנא דלא מייץ - סכנה הוא, ועברינן ליה. פשיטא, מדקא מחללי עליה שבתא - סכנה הוא! - מהו דתימא: האי דם מיפקד פקיד, קא משמע לן: חבורי מיחבר. ודומיא דאיספלנית וכמון, מה איספלנית וכמון - כי לא עביד סכנה הוא, אף הכי נמי - כי לא עביד -

סכנה הוא.

<u>רמב"ם הלכות מילה פרק ב הלכה ב</u>

כיצד מוהלין חותכין את כל העור המחפה את העטרה עד שתתגלה כל העטרה, ואח"כ פורעין את הקרום הרך שלמטה מן העור בצפורן ומחזירו לכאן ולכאן עד שיראה בשר העטרה, ו<u>אח"כ מוצץ את המילה עד שיצא הדם ממקומות רחוקים</u> כדי שלא יבא לידי סכנה, וכל מי שאינו מוצץ מעבירין אותו, ואחר שמוצץ נותן עליה אספלנית או רטייה וכיוצא בהן.

JEWISH WORLD

Metzitzah B'peh Controversy: Rabbinic Polemics and Applying the Lessons of History

N. DANIEL KOROBKIN

Some time ago, a series of babies became infected with serious, life-threatening sores in their groin areas shortly after they were circumcised. It was alleged both by physicians and by some local rabbis that the sores were the result of the mohel performing metzitzah b'peh—the ancient tradition of orally suctioning the wound after incision. The mohel, it was alleged, may have had a communicable disease and passed it on to the children, who, because of their underdeveloped immune systems, were more susceptible to the severe effects of this disease. As a result, some doctors condemned the practice of metzitzah b'peh, and sought government involvement to ban or at least regulate the practice. Some rabbis in the community reacted by defending the practice, and argued that A. This was a religious rite and therefore not within the purview of the medical community, B. That there was no conclusive proof that the children had been infected by their mohel and C. Under no circumstances could a religious Jew deviate from this age-old tradition of metzitzah b'peh.

All these details may sound familiar, because they have appeared in one form or another recently in our media. But the above is not a depiction of recent events—all this occurred in the 1830s.

Metzitzah B'peh Controversy: Rabbinic Polemics and Applying the Lessons of History - Jewish Action (Winter 2006)

Some time ago, a series of babies became infected with serious, life-threatening sores in their groin areas shortly after they were circumcised. It was alleged both by physicians and by some local rabbis that the sores were the result of the mohel performing metzitzah b'peh-the ancient tradition of orally suctioning the wound after incision. The mohel, it was alleged, may have had a communicable disease and passed it on to the children, who, because of their underdeveloped immune systems, were more susceptible to the severe effects of this disease....

Metzitzah B'peh Controversy: Rabbinic Polemics and Applying the Lessons of History - Jewish Action (Winter 2006)

....As a result, some doctors condemned the practice of metzitzah b'peh, and sought government involvement to ban or at least regulate the practice. Some rabbis in the community reacted by defending the practice, and argued that A. This was a religious rite and therefore not within the purview of the medical community, B. That there was no conclusive proof that the children had been infected by their mohel and C. Under no circumstances could a religious Jew deviate from this age-old tradition of metzitzah b'peh.

All these details may sound familiar, because they have appeared in one form or another recently in our media. But the above is not a depiction of recent events-all this occurred in the 1830s.

Ultra-Orthodox Jews criticised over circumcision practice

Janice Hopkins Tanne New York

Representatives from the New York City's Department of Health and Mental Hygiene and representatives of ultra-Orthodox Jews are meeting this week to try to resolve a controversy over an ancient circumcision practice called metzitzah b'peh ("suction by mouth").

The health department says the practice led to the death of one newborn boy from herpes simplex type 1 and caused brain damage in another. Seven cases of herpes have been linked to the practice since 1998. Three of the five recent cases were traced to one practitioner (called a mohel).

In metzitzah b'peh, the practitioner removes the baby's foreskin and then sucks blood from the wound to clean it. The practice is used only by a section of the ultra-Orthodox Jewish community. Doctors who favour and those who oppose the custom will meet with the health department and herpes experts.

New York's health commissioner, Dr Thomas Frieden, told the BMJ, "We're trying hard to protect the public's health without taking actions that would so alienate part of the community as to make future efforts to protect health in this community impossible."

The furore arose when New York's current mayor, Michael Bloomberg, was running for reelection last year. The large Orthodox Jewish community usually votes as a bloc. Bloomberg is a public health advocate who donated millions to Johns Hopkins University, which named its school of public health after him. Both the mayor and the health commissioner are Jewish.

In November 2004 the health department was notified of the three newborns with herpes, one of whom died. All had been circumcised by a practitioner whom the department calls mohel B. He eventually agreed to blood testing (the results have not been released) and agreed not to perform metzitzah b'peh. Rabbinical authorities were to investigate and inform the health department, but they have not yet done so.

The ultra-Orthodox community lobbied the mayor, saying freedom to practise their religion was guaranteed by the US constitution. The community includes survivors of the holocaust and their descendants. "We chose America because of religious freedom," Rabbi David Niederman told the New York Times (2006 Jan 6:A1). Many believe that if a metzitzah b'peh circumcision is not performed, the boy is not truly Jewish.

Because religious circumcisions are usually done eight days after the birth in the parents' home, it is not clear how often metzitzah b'peh is performed. Estimates range from 2000 to 4000 each year in New York City. A ban would be impossible to enforce.

The health department learned of two more babies infected with herpes, and last month Dr Frieden issued an open letter to the Jewish community recommending against metzitzah b'peh (www.nyc.gov/html/doh/html/std /std-bris.shtml) and alerted healthcare providers. The community persuaded one mohel to stop doing metzitzah b'peh but prevented the health department from learning the second mohel's identity.

Some in the community deny a link between metzitzah b'peh and herpes. But the health department says that the infants developed herpes eight to 10 days after circumcision, several mothers tested negative for herpes virus 1, the virus is found in the mouths of most adults, and the herpes sores on the infants' genitals and buttocks suggests the infection was introduced at the genitals.

According to Jewish Week, a
New York publication, "Out of
concern over the transmission
of disease, mohels serving other segments of the Jewish community have for decades used
sterile glass tubes or sterile
gauze for suctioning instead"
(Jewish Week, 23 December).
(See p 183.)

Tanne JH. Ultra-Orthodox Jews criticised over circumcision practice. BMJ. 2006 Jan 21;332(7534):137. doi: 10.1136/bmj.332.7534.137. PMID: 16424477; PMCID: PMC1336756.

R. Yisrael Lipshuetz (Germany 1782-1860)

<u>תפארת ישראל - בועז מסכת שבת פרק יט</u>

(א) ולפי מה שאומרים הרופאים עכשיו. אדרבה ע"י המציצה אפשר שיסתכן. שע"י המציצה יתפרצו נקבי (כמג"א (הפארען) וישפעו דם אחר המילה....ואין לתמוה על זה שהוא נגד הגמ'. דבכמה דברים נשתנה הטבע (כמג"א קע"ג א'. וקע"ט ח'. ובי"ד שט"ז ג'. ובאה"ע קנ"ו). ולכאורה הי' נראה לשמוע בקולם בכל כה"ג. דהרי אפי' בכריתות ומיתות ב"ד. שומעין לרופאין (כשבת קכ"ט א'. ויומא פ"ב א'. ונדה כ"ב ב') ואפי' להקל. מכ"ש כשנחוש רק משום סכנה. והם בקיאין בחששת סכנה יותר ממנו. ונקל גם בחילול שבת למצוץ ואעפ"כ נ"ל לבלי לזוז מדברי רז"ל....אבל הכא מי לא מודו הרופאים דע"י המציצה ניצל התינוק מצביית הגיד....עכ"פ כיון דגם לפי דבריהם גם מציצה מהני. אין לנו אלא דברי חז"ל....ואעפ"כ נ"ל שלא ימצוץ כל כך בחוזק מאד בשבת דבגמרא לא קאמר. רק האי אומנא דלא מייץ. משמע דלא מייץ כלל (כשבת קל"ג ב') גם יזה בפיו אחר המציצה על החבורה מחומץ שלוקח בפיו. כדי לקמט ולצמצם נקבי הפארען שפתח במציצתו:

R' Avrohom Bornsztain (14 October 1838 – 7 February 1910)

<u>שו"ת אבני נזר חלק יורה דעה סימן שלח</u>

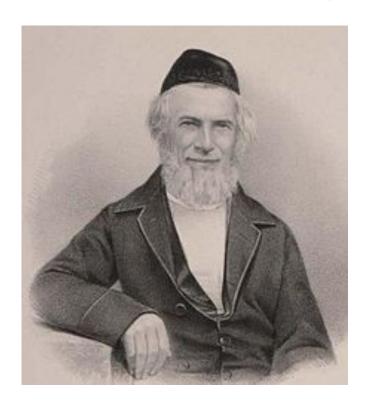
שאלה אם המציצה הוא מעיקר חיוב מצות מילה או רק משום סכנת התינוק:

א) תשובה. לכאורה פשוט דאינו רק משום סכנה דהמול ימול אחת למילה אחת לפריעה. ומציצה מהיכי תיתי. ואם כי הטפת דם ברית מצוה כמו שפירש"י [קלד ע"א] בהא דר' נתן הבבלי הצצתי בו ולא ראיתי בו דם ברית עיי"ש. הלא במילה ופריעה יוצא דם וכבר קיים הטפת דם ברית....

<u>שו"ת אבני נזר חלק יורה דעה סימן שלח</u>

יט) והנה בזמנינו זה קמו מתחכמים נגד המציצה ואומרים כי בזמנינו נשתנו הטבעים ועושין בלא מציצה בפה רק ע"י כלי זכוכית וספוג. ואף שפשוט שלא יוציא הדם ממקומות הרחוקים אומרים שלא יזיק כלל בזמה"ז:

כג) ואף לפי טעם השני <u>מי הוא אשר יש בו שורש וניצוץ ישראל ועמדו אבותיו על הר סיני שיגרע בנו</u> ממצות מציצה אשר המקובלים כתבו סודות נוראות איך הוא מציל נפש ישראל מכל רע. ואין להשגיח במה שאומרים שפה המוהל יזיק. כי שלוחי מצוה אין נזוקין. וגדולה מזה בגמ' יבמות (ע"ב ע"א) האי יומא דעיבא לא מהלינן בי' והאידנא דדשו בה רבים שומר פתאים ה'. ואף שהי' שלא כדין. כל שכן בזה שכדין החזיקו במציצה מימות מ"ת עד עתה שלא יזיק כלל:

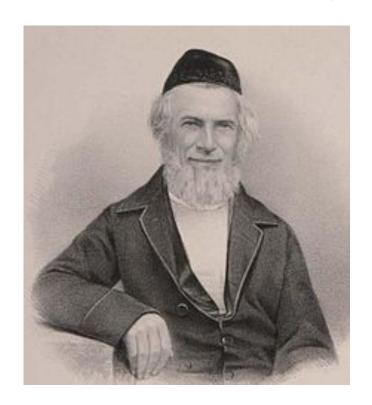

שו"ת בנין ציון סימן כג

אלטאנא, יום ג' י' אלול תר"ו לפ"ק.

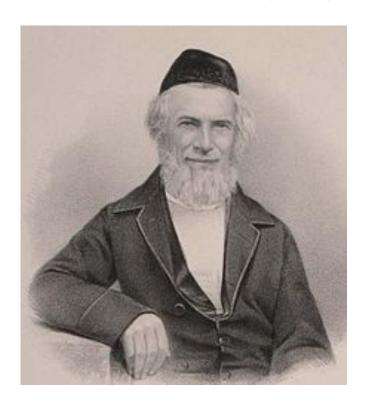
שאלה: מה ענין מציצה שתקנו חכמים במשנה כשאמרו מוצצין אם דוקא מציצה בפה או גם ביד.

תשובה: הנה הרמב"ם הל' מילה (פ"ב) כתב ואח"כ מוצץ את המילה עד שיצא הדם ממקומות רחוקים כדי שלא יבא לידי סכנה עכ"ל ומזה נראה דמציצה בפה דוקא דלהוציא דם ממקומות רחוקים צריך כח משיכה ואי אפשר בדחיקה ביד....

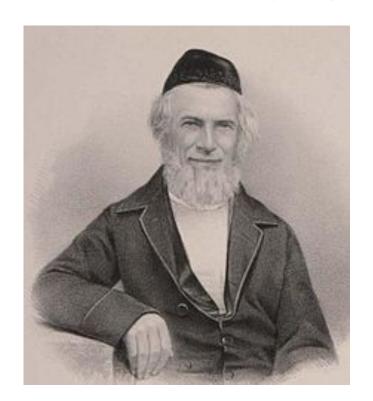
<u>שו"ת בנין ציון סימן כג</u>

....ואחרי ביארנו את זאת נבא לחקור עוד אם יש לחוש לאשר חדשים מקרוב באו מקצת הרופאים ואחריהם מקצת רבנים באמרם שראוי לבטל המציצה שחכמינו לא הבינו הדבר על נכון כי לא בלבד לא יולד סכנה בחדול המציצה אדרבא תגרום נזק לפעמים אם יש בפה המוצץ ארס וליחות מורסא שעי"ז תתהו' חבורת המילה מכה טרי' ואם יש ארס כזה בהתינוק לפעמים יגרום חלי גם להמוצץ....

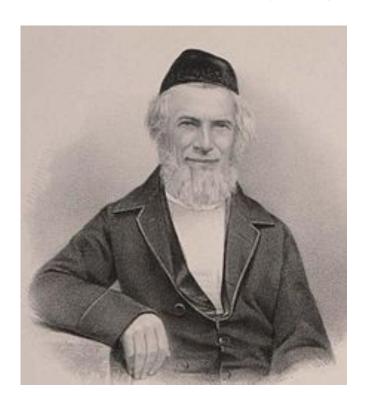
שו"ת בנין ציון סימן כג

...אך אחרי אשר הבינו מתנגדי המציצה כי נגד סכנה כזה יש להשתמר ע"י שיבדקו את המוהל טרם יותן לו רשיון למול ובחדול המציצה בתינוק ארסי לבד הוסיפו עוד כי עכ"פ המציצה היא שלא לצורך אחרי שהחכמים הקדמונים חשבו שהמציצה מעכבת קילוח הדם ע"י שנצמתו שפתי החבורה ונהפוך הוא כי המציצה תרבנו ורק היין גורם עכוב וזה אפשר בלא מציצה ואחד מן המתנגדים הוסיף שהמוצץ בשבת עובר על איסור סקילה כי לא הותרה מפי חכמינו המציצה בשבת אלא מפני הסכנה כדאמר רב פפא (בשבת קל"ג) דהאי אומן דלא מייץ סכנתא היא תדע דמחללינן עלי'

שו"ת בנין ציון סימן כג

ומי יכריע עד כמה למעלה יגיע תקון המציצה אם לא תקון... נביאים הי' ואם לא משה רבינו תקנה שהרי אנו רואין עכ"פ שבימי המשנה היתה המציצה כבר דבר ידוע ומפורסם אצלם ומי יכריע מאיזה טעם נתקנה שיאמר עלי' שבביטול הטעם נתבטלה התקנה שהרי במשנה לא הוזכר טעם המציצה כלל וגם רב פפא שהזכיר טעם הסכנה לא אמר שזה לבדו טעם המציצה וגם ענין הסכנה מה היא לא ביאר לנו עד שיאמר עליו שטעה בדבר ושאין סכנה ומלבד כל זה הלא רבות כהנה יש שאין חכמי הטבע מסכימים עם דברי רז"ל וכי עלה או יעלה על דעת המאמין להכחיש ח"ו דבריהם מפאת מניעת הסכמת הטבעיים....

שו"ת בנין ציון סימן כג

...סוף דבר אני אומר כי אין לנו לזוז מדברי חכמינו ז"ל מפני דעות... הרופאים אשר חדשים מקרוב באו ובפרט בדבר גדול כזה בהמציצה אשר מצו' עלינו מפי המשנה ואולי מפי משה רבינו ע"ה ואשר נהגו בה כל ישראל בכל קצוי ארץ זה אלפים שנה ויותר ולכן אין לחדול למצוץ גם בשבת ובפה דוקא כי זה עיקר המציצה כאשר הראתי. אכן עכ"ז אין להעלים עין גם מהסכנה אשר ע"פ הרופאים החדשים אפשר שתתהו' ע"י מציצה ואפילו באחד מני רבבות כאשר נחלה המוצץ או יש מכה טרי' בפיו ויש לשמור מאוד ולהפקיד משמרת לבל יקרב למלאכת המילה ובפרט להמציצה איש אשר חולי בו ובזה תסור תלונת המתנגדים מעל המציצה לבל יניעו עוד את לבב אחינו ב"י לסור מאחרי דברי רבותינו ז"ל אשר הם חיינו ובאורם נראה אור. כנלענ"ד הקטן יעקב.

NYC Department of Health & Mental Hygiene

An Open Letter to the Community (Dec. 2005)

During metzitzah b'peh the mouth of the mohel comes into direct contact with the baby's circumcision cut, risking transmission of herpes simplex virus to the infant. While severe illness associated with this practice may be rare, because there is no proven way to reduce the risk of herpes infection posed by circumcision which includes metzitzah b'peh, the Health Department recommends that infants being circumcised not undergo metzitzah b'peh. To help protect their baby, parents should understand the risk of metzitzah b'peh—BEFORE the day of the bris, while there is time to explore other options....

NYC Department of Health & Mental Hygiene

...The Department has reviewed all of the evidence and there exists no reasonable doubt that metzitzah b'peh can and has caused neonatal herpes infection. We have always maintained that it is our preference for the religious community to address these issues itself as long as the public's health is protected. While some medical professionals and others in the Jewish community have called on the Department to completely ban metzitzah b'peh at this time, it is our opinion that educating the community through public health information and warnings is a more realistic approach.

HEALTHCARE & PHARMA

FEBRUARY 24, 2015 / 7:45 PM / UPDATED 8 YEARS AGO

New York, Jewish leaders reach deal on circumcision health risks

By Ellen Wulfhorst	f	У	

NEW YORK (Reuters) - New York City has reached a tentative agreement with local rabbinical leaders regarding the Jewish circumcision ritual of direct oral suction in an effort to minimize health risks to infants, officials said on Tuesday.

The agreement aims to address health dangers associated with the ritual metzitzah b'peh, or MBP, which has been linked to a form of herpes that can be extremely risky to babies, city officials said.

In an MBP, a mohel who performs the circumcision uses oral suction to draw blood away from the wound on the infant's penis. The procedure is sometimes performed in ultra-Orthodox communities. Menu

Search

Health TopicsNeighborhood HealthEmergency PrepPublications

Metzitzah B'peh (Direct Oral Suctioning)

When a baby is circumcised, some ritual Jewish circumcisers (mohelim) do a practice called metzitzah b'peh. Metzitzah b'peh is when the mohel uses their mouth to suck blood away from the baby's circumcision wound as part of the circumcision ritual. After metzitzah b'peh, some babies can get an infection.

For printable resources about metzitzah b'peh and reducing its risks, download:

- Have a Safe Bris for Your Baby brochure (PDF)
   Other languages: יידיש
- . Have a Safe Bris for Your Baby poster (English and Yiddish, PDF)

How Metzitzah B'peh (Direct Oral Suctioning) Can Cause Infection

Public health experts have found that metzitzah b'peh can put babies at risk of getting a harmful virus called herpes simplex virus type 1 or HSV-1. Some of these babies became seriously ill. Some developed brain damage, and others have died. There is no proven way to eliminate the risk of HSV-1 infection from direct oral suctioning, though there are options to reduce the risk.

Many adults carry HSV-1 in their bodies. They may have no symptoms or only mild symptoms, such as cold sores. Unlike adults, babies are too young to fight the virus. When a baby gets the virus, they could have brain damage, develop a lifelong disability or, in some cases, die.

A baby can get the virus when the mohel's saliva gets on the baby's skin and circumcision wound. If a mohel does metzitzah b'peh, even for just a moment, there is no way to avoid this risk. Even if the mohel has no symptoms or obvious signs of HSV-1, such as cold sores near their mouth, they could still have the virus and not know it.

As a baby's immune system is not mature enough to fight infection, HSV-1 is a serious risk for babies. If infected, babies will need to be hospitalized for at least two weeks of intravenous medicine to fight the infection. Even with treatment, the infection could result in lifelong disability, and babies could even die from the infection.

Alternatives to Direct Oral Suctioning

Some religious authorities consider direct oral suctioning the only acceptable way to draw blood away from the circumcision cut. But other religious authorities within the Jewish faith approve different means. For example, sometimes a glass tube or a glass tube attached to a rubber bulb is used to suction blood in

Have a Safe Bris for Your Baby

After metzitzah b'peh, some babies can get sick with herpes, which can even lead to death. If you decide to include metzitzah b'peh during your baby's bris, take the following steps:

- . Talk with your baby's doctor about metzitzah b'peh.
- . Before you hire a mohel for the bris, ask if they have received an order from the Commissioner of Health to not perform metzitzah b'peh. If a mohel answers "yes," you should not hire that mohel.
- . Whichever mohel you choose, ask the mohel to make sure they rinse their mouth with mouthwash (Listerine Original Gold, with 26.9% alcohol) for at least 30 seconds immediately before performing metzitzah b'oeh.
- simplex virus type I infection. . If a mohel performed metzitzah b'peh during your baby's circumcision, watch your baby's skin for little normally, seek medical attention right away.

(Image courtery of Philip S. Lavasca, MD.) bumps or blisters, especially on or around the genitals and buttocks. If you see this or any other sign that your baby may be sick, or if your baby is not acting

For more information, talk to your baby's doctor or visit nyc.gov/safebris.

Example of skin blisters due to horpes

מאכט א פארזיכערטע ברית פאר אייער בעיבי

נאך מציצה בפה, קענען געוויסע בעיביס ווערן קראנק מיט הערפיס, וואס קען אפילו פירן צו טויט. אויב איר באשליסט צו מקיים זיין מציצה בפה בשעת אייער בעיבי'ס ברית, טוט די פאלגנדע שריט:

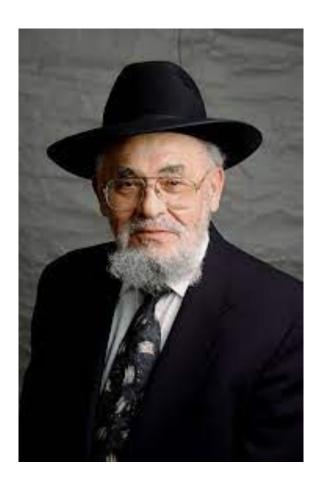
- * רעדט מיט אייער בעיבי'ס דאקטער וועגן מציצה בפה.
- פאר איר נעמט אויף א מוהל פאר די ברית, פרעגט אים אויב ער האט באקומען א באפעל פון די קאמישאנער אוו העלט נישט צו מאכן מציצה בפה. אויב א מוהל זאגט "יא", זאלט איר נישט אויפנעמען יענע מוהל.
  - סיי וועלכע מוהל וואס איר נעמט אויף, בעט דעם מוהל צו זיכער מאכן אויסצושווענקען זיין מויל מיט א מויל-רייניגער מיט 26.9% אלקאהאל) פאר Listerine Original Gold) ווייניגסטנס 30 סעקונדעס גלייך פארן מאכן מציצה בפה.
- אויב א מוהל האט געמאכט מציצה בפה בשעת אייער בישוילן פון הוים בליסטערס נוליב די הערופס property of crees come apprecia בעיבי'ס ברית, האלט אן אויג אויף אייער בעיבי'ס הויט צו עס (Philip S. Larussa, MD pro orang 1912) האט קליינע בערגלעך אדער בליסטערס, ספעציעל אויף אדער ארום די פלאץ פון די ברית און זיץ-פלאץ. אויב איר זעט דאס אדער טיי וועלכע אנדערע סימן אז אייער בעיבי איז מעגליך קראנק, אדער אויב אייער בעיבי פירט זיך נישט געהעריג אויף, זוכט גלייך מעדעצינישע הילף.

פאר מער אינפארמאציע, רעדט צו אייער בעיבי'ס דאקטער nyc.gov/safebris אדער באזוכט

לי ומפסיד. זיאן ביותר היא ביותר היצר בכחותיו הגדולים להתגבר עלינו תמידין כסדרן, ולא ינום ולא יישן בעבודתו זה, ביודעו שהתפילה הוא נורא ואדיר המגיע לשמי מעלה ברומו של עולם.

והנמשל הוא - מצות מילה, שיודע הוא שלא יצליח לבטל אותה לגמרי מאיתנו עד זיבולא בתרייתא דיליה, ומשום כך אינו מנסה לבטל אותה לגמרי ביודע שלא יצליח, אבל ברוב עורמתו נכנס בכל עוז, בתוקפו ובגבורתו, לנסות לבטל חלקים מחלקי המצוה, ולעשותם כזול בעיני הבריות, ובכל מיני דרכים של ערמה הצליח מכמה בחינות ליכנס גם למחנינו, מחנה אלוקים זה, ולהכניס פחדים מפחדים שונים בליבותם של התמימים, על ידי כל מיני דמיונות כוזבות אשר אין להם שורש ויסוד, ועל ידם לבטל החלק השלישי הזה, חלק המציצה. ועלינו, צבא ה' מגיני תורתו, שומרי עדותיו וחוקיו, לעמוד בפרץ שלא לתת

ויצאה והיתה שח"ו לשנות ממה שנהגו מימי קדם, וכן הוא דעת גדולי שראל הלכה למעשה וכמו שהבאגו בפנים. ואף שיש מתירים באופנים אחרים (שפופרת וכדו'), כבר הורו פוסקי דוריגו - שעל פי פסקיהן אנו חיין ואת דבריהם אנו שותים בצמא - שעל פי דין תורה אין אנו צריכים לחשוש למחלות מחמת מציצה בפה, ויש לנו להחזיר העטרה ליושנה כימי עולם וכשנים קדמוניות למצוץ בפה דוקא. ולפי זה למה לנו לסכן תיקון מצוה זו מחמת טענות אינשי דלא מעלי שאינן יודעים בין ימינם לשמאלם במקום שעיני עדתינו מגלים לנו רצונו האמיתי של אבינו מלכינו.

וכיון שכבר שמעה כל אוזן דברי מפירי הברית וטענותיהם, אנו מצווים לעמוד

Letter to the Editor

Letter to the Editor

Response to Recent Review of Literature on Transmission of Neonatal Herpes Through Ritual Circumcision with Oral Suction

To the editor—A recent review [1] suggests a relationship between neonatal herpes and Jewish rinael cicumssion. Its lead author Mr. Leas—from UPenn Medicine's Center for Evidence-Based Practice—was the lead analyst in an Evidence Review on that subject. It echoes that review's conclusion by summarizing as follows: "The evidence base is limited by the small rumber of infections and incomplete case data," adding the deliciencies of the only statstical study ever attempted, and "only genetic testing of HSV solutes can confern transmission."

Supporting their claim, the authors mention case studies "consistent with transmission... from mohel to infant, including the location of lesions, timing of symptoms, and disease typology."

Houverer, the UPenn review considered both location and timing of lesions insignificant: "Diapers are changed very frequently in infants, . . . increas [ing] potential exposure to infection in the genital areas." Additionally, it is well documented that neonatal herpes often presents in traumatized areas (eg., circumcision sites).

Regarding timing of lesions, these authors state: "The incubation period is also consistent with transmission in the hospital prior to discharge." Furthermore, if Metzizah B'Peh (MBP) habies were infected on their circumcision day, the incubation periods would, in 25 of the 30 globally reported cases, be outside the reported ranges of 10–12 days (for diseminated and skim, eyes and mouth cases)

and 16-19 days for the remaining central nervous system infections [2].

Additionally, the authors opine that the uniformity of scrotype I herpes simplex virus (HSV) strains among MBP cases suggests an oral transmission. However, since sexually transmitted infections are extremely rare among ultraorthodox Jews, genital HSV (generally caused by type 2), would be exceptional in this population. If the source of neonatal infection were, for example, family contacts and caretakers with oral HSV (which is well documented in the literature), we would expect HSV1 infections to predominate within this population. We reviewed the specific circumstances of many of the referenced cases, and indeed, the only boy with MBP who died since New York City (NYC) began its investigation in 2006, spent, at the age of 4 days, hours in intimate contact, even sharing a pacifier, with his sibling, who had active HSV infection on his lips. Gutierrez et al. write [3]: "Relatives and hospital personnel with oral labial herpes may be a reservoir of virus for infection of the newborn," referencing DNA matching as part of the evidence.

The authors suggest that case ascertrainment in the NYC study may have been incomplete, resulting in an underestimate of the risk. Given the high level of attention through public health alerts and the media to the few MBP cases of neonatal herpes and the absence of any attention to all others, health care providers are more likely to suspect herpes in ultraorthodox Jewish boys and miss it in others. The past 8 years had 7 cases with 1 death among MBP infants, versus 90 cases with 17 deaths in non-MRP herpes. We agree that "future research using cohort or case-control designs that fully capture all of the relevant data are needed to . . . examine the association." Until them, one can only conjecture an association. (The only additional "evidence" since the UPenn review is one small larachi study [4], with the same limitations as previous studies.)

No DNA testing has been done, no valid statistical analysis has shown this association [5], and circumstantial evidence is extremely weak.

Daniel Berman, 1 Brenda Breuer, 2 and Awi Federgruen 3

¹Infectious Disease Specialist, Albert Einstein Hospital and Montefiore Medical Center

²Institute for Innovation in Palliative Care, Metropolitan Jewish Health Systems

³Charles E. Exley Professor of Management, Graduate School of Business, Columbia University, New York, New York

References

- Leas B, Uraschied C. Neonaral Herper Simplex Virus Type 1 Infection and Jowish Rinad Circumscious with Oral Suction: A Systematic Review. Pediatr Infect Dis J. 2014;1–6; doi: 10.1093/ poblepia075.
- Kimberlin D, Whitley R. Neonatal herpes; what have we learned? Semin Pediatr Infort Dis 2005; 16:7–16.
- Gutierrer K, Whirley R, Arvin A. Infectious Diseases of the Fetus and Newborn Infare. Aerosterlans, Nerherlande Elsevier, chapter 26, 2011; pp. 813–33.
- Konvi A, Tasher D, Smin M, Yosupovitch O'Somekh E. Neonatal Herpes Simplex Infections in Israel. Pediatr Infect Dis J 2013; 32:120-3.
- Federgrum A. Supplementary Affidavit in The United States Dietricz Court for the Southern Dietrict of New York, Case No. 12-Civ.-7590, 2012.

Is Metzitza bePeh Dangerous?

Daniel S. Berman, M.D.

It has been more than seven years since the reports broke out in the media that the *Metzitza bePeh* (hereinafter, *MbP*) part of the ritual of Jewish circumcision caused Herpes simplex infection in babies. This became a topic of great concern and much discussion in the Jewish community. One baby tragically died of neonatal (within six weeks of birth) Herpes simplex infection following a Bris which included *MbP*. Also, around this time, a controversial article was published in the journal *Pediatrics*,^[1] which claimed to prove that *MbP* was a direct cause of Herpes simplex infection in babies. All of this prompted action by the New York City Department of Health and the New York State Department of Health against one particular Mohel, who had been linked to three cases of Herpes simplex infection. Although neither government agency attempted to ban the practice of *MbP*, the New York City Department of Health sent "educational" material to the Jewish communities, warning of the dangers of *MbP* and discouraging its practice.

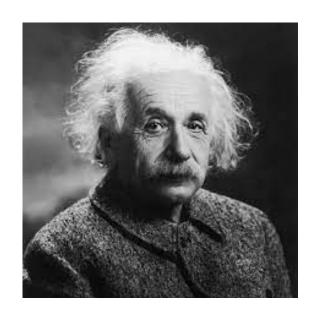
What are the facts relating to the safety of *MbP*? Should *MbP* be done? Has the government been fair in its actions? What is our *Mesorah* (tradition) regarding the practice? As an infectious-disease specialist, I have been asked my opinion many times about the matter and I have been present in meetings with both the City and State Departments of Health.

The only potential health hazard which has been associated with *MbP* in the past 50 years has been Herpes simplex infection. In the 150 years prior to that, there were

Medical History vs. Halacha History

Albert Einstein (1879-1995)

Louis Pasteur (1822-1895)

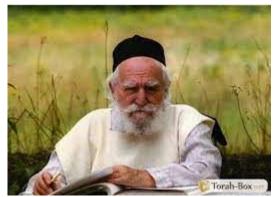
Bruno Galantucci (Researcher, Cognitive Psychology, Yeshiva University)

Medical History vs. Medical History

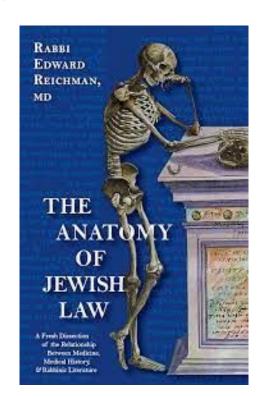

<u>זהר חלק ב קסא א</u>

בגין דכד ברא קודשא בריך הוא עלמא, <u>אסתכל בה באורייתא וברא עלמא</u>

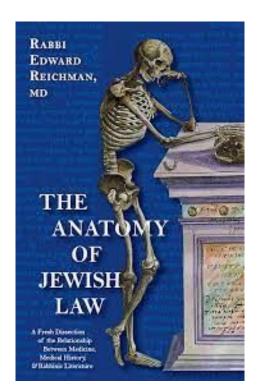

Regarding the very creation or birth of the human being, the Talmud informs us of the origin of a minor anatomical feature of major consequences called the philtrum- the small infra-nasal indentation. According to tradition, the fetus learns the entire corpus of Torah in utero. Just prior to birth, however, the baby receives the touch of an angel, which causes the indentation of the philtrum. This afflicts the child with transient amnesia, causing the child to forget all he has learned, necessitating years of laborious effort to restore this lost knowledge. What could possibly be the benefit to the child of such a seemingly cruel act? Many have suggested that the very process of reacquiring the Torah through years of struggle and tireless effort (yegiah) will lead to a more meaningful and everlasting relationship with the Torah and its Creator.

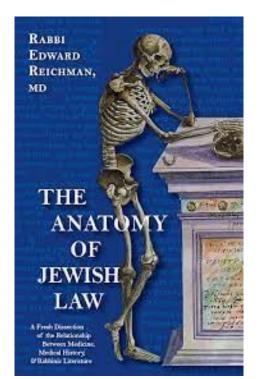

...A person can then, theoretically, with proper devotion and effort, ultimately return to his state of knowledge in utero, when he had mastered the entire Torah.

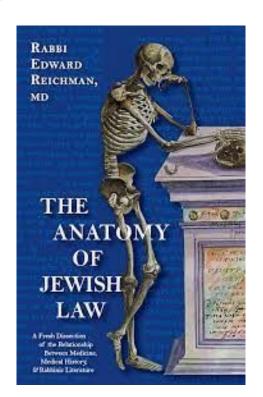
What of the study of science, however, and the understanding of human physiology? Does the individual child learn the intricacies of medicine and science in utero, only to forget and subsequently relearn them all with proper effort? Assumedly not, at least not as an individual....

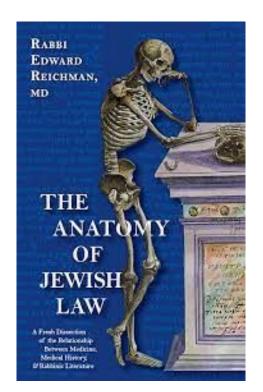
...In fact, while it is theoretically possible for one person to learn the entire corpus of Torah teachings, this is decidedly not the case for science and medicine. While throughout the ages we have been blessed with Torah sages who have been the repositories of all extant Torah knowledge, no such analogue exists in science. There is no one human being who possesses all knowledge of medicine and science. The greatest minds in the history of medicine and science knew only the minutiae of their specific fields. Einstein knew little about human physiology.

...Science, by definition, is a collaborative endeavor, advanced only through the accumulated efforts of thousands of great minds across the span of time. Perhaps, analogous to a person as an individual working to restore his lost knowledge of the Torah, all of humanity works tirelessly to restore the knowledge of the scientific workings of the world that was known at the time of creation. attempting to reverse our global amnesia. This endeavor has progressed slowly, with each generation adding incrementally to our collective knowledge of science and medicine, and thus our appreciation of HaKadosh Barukh Hu.

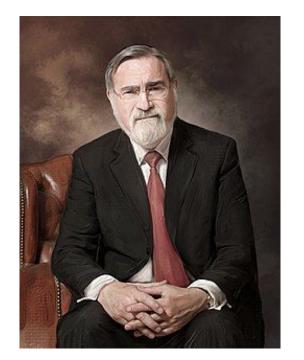

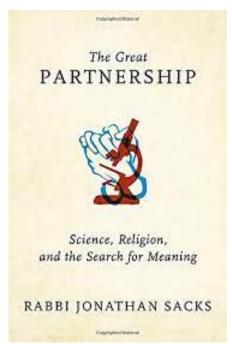
...Some advances have incorporated and built on pre-existing theories, while others have rejected or supplanted previous notions. This evolution of the understanding of medicine is reflected in the rabbinic literature throughout the centuries.

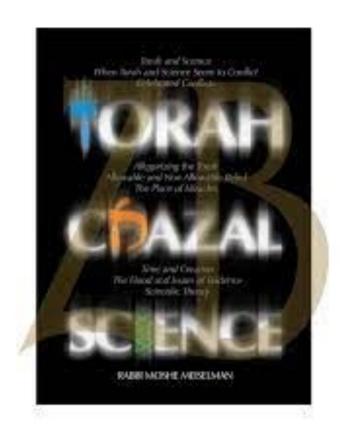
"Science takes things apart to show how they work. Religion puts things together to see what they mean."

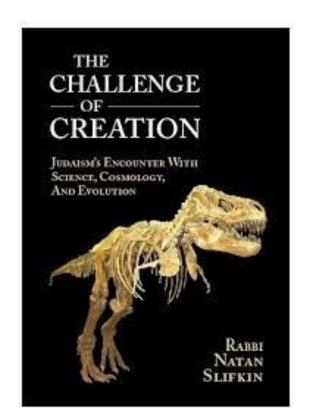
- Rabbi Lord Jonathan Sacks z"l (1948-2020)

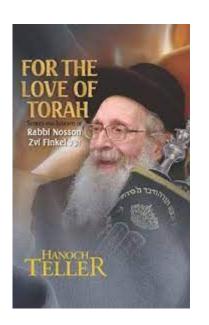

<u>תהלים פרק יט</u>

(ח) תּוֹרַת יְקֹוָק תְּמִימָה מְשִׁיבַת נָפֶשׁ עֵדוּת יְקֹוָק נָאֱמָנָה מַחְכִּימַת פֶּתִי:

<u>זהר חלק ב קסא א</u>

בגין דכד ברא קודשא בריך הוא עלמא, **אסתכל בה באורייתא וברא עלמא**

<u>ישעיהו פרק יא</u>

(ט) לֹא יָרֵעוּ וְלֹא יַשְׁחִיתוּ בְּכָל הַר קָדְשִׁי **כּי מִלְאָה הָאָרִץ דּעָה אָת יִקּוִק** כַּמַּיִם לַיָּם מְכַסִּים:

"Historical Dissection"

Halacha's Integration of Medical Sciences through the Ages

Questions, comments, etc? dovfink@gmail.com

Dov Fink Fellow, Wexner Kollel Elyon

Session 2: 11:05 a.m.

Houses of Worship: Examining the Propriety of the House Minyan in Halakha and Communal Life

Rabbi Shua Katz

Room 308

Is There Room for Momentary Inspiration in our Routinized Worship

R. Shai Kaminetzky

Room 418

Can Archaeological Finds Determine Halakhic Decisions

Rabbi Yoni Rabinovitch

Room 517

The Torah's View of Patient Autonomy

Rabbi Shimmy Steinmetz

Room 518